

end over Fredericia, uagtet Staten giver Subvention til denne Linie; skulde denne Fart omdannes til Færgefart, er det indlysende, at det vilde blive endnu dyrere at sejle den Vej, og skulde man sejle den Vej for de samme Penge, som man nu sejler den anden Vej, maatte det være paa Skatteydernes Bekostning, idet man ikke kan gøre det uden at fordyre Redskaberne endnu mere, end man har gjort i Forvejen.

Til en Bemærkning, der blev fremsat af den højtærede Trafikminister — en Bemærkning, hvis Imødekommen jeg gerne anerkender —, vilde jeg gerne gøre et Par Modbemærkninger. Naar jeg talte om Aarskort for Skoleelever, talte jeg ikke derom som en Foranstaltning for København. Den højtærede Minister nævnedes dette, og jeg vil understrege det, thi jeg tror ikke en Gang, det i nogen iøjnefaldende Grad er en københavnsk Foranstaltning. Jeg tror ikke, særlig mange Skoleelever køre herind, maaske af den Grund, at man i de højere Skoler herinde skal betale indtil 30 Kr. om Maanedens i Skolepenge; det frister ikke saa stærkt. Nej, det gælder de mange Provinsbyer, hvor der er højere Skoler, for en stor Del Statsskoler, Roskilde, Hillerød, Sorø o. s. v., og det gælder næsten alle de jyske Byer fra Hjørring, Aalborg, Randers og ned efter. Overalt er der skolesøgende Børn i stor Mængde, som benytte Jernbanen. Det er egentlig ikke en Foranstaltning, som er til Fordel for Byerne, men for de Landboere, som ere saa uheldige at bo paa et Sted, hvor der ingen højere Skole er. Jeg tror, at det er i Oplysningens og det almenes Interesse, at man søger at undgaa at forhøje Prisen for disse Kort, fordi man skal forhøje Billetpriserne. Den højtærede Minister anførte en Ting, som, forekommer det mig, i høj Grad støtter mit Ønske, og som viser, at man fra Statsbanernes Side i Princippet er inde paa i høj Grad at anerkende, at det er heldigt at støtte den Befolkning, som daglig maa sende deres Børn til Skole pr. Bane, idet den højtærede Minister oplyste, at der mellem Frederikshavn og Hjørring kører et helt Tog alene for 50 Skolebørns Skyld. Naar man paa det Punkt bringer saa stort et Offer — og det maa rimeligvis ikke være lidt, der falder paa den enkelte —, kan det ikke afvises i Princippet, at man søger ved disse Takstforhøjelser at skaane Skolekortene saa meget som muligt, og det var det, min Henstilling gik ud paa. Da jeg ogsaa fik Støtte heri af forskellige andre Medlemmer, vil jeg haabe, at det skal kunne lykkes at opnaa, at denne Henstilling efterkommes.

Jeg vil ogsaa gerne gøre nogle Bemærkninger i Fortsættelse af den Omtale af Statsbanernes Forhold til Privatbanerne, som jeg var inde paa forleden Dag. Senere er fremkommet de Udtalelser fra det ærede Medlem for Skanderborg Amts 5te Valgkreds (Stensballe), hvori han gav os en fuldstændig Oversigt over de private Baners Forrentningsforhold. Jeg tillægger de der fremkomne Oplysninger stor Betydning. De kaste et grelt Lys over det Spørgsmaal, om det er forsvarligt at drive Statsbanerne med det Underskud, hvormed de drives. Det er nemlig ikke længer saaledes her i Landet, at Privatbanerne ere nogle smaa Banestrækninger, nej, de ere tilsammen nær ved at være lige saa store i Længdemaal som Statsbanerne. Der er ikke større Forskel, end at Privatbanerne ere omtrent 1,500 og Statsbanerne omtrent 1,900 Kilometer. Forholdet er det, at $\frac{3}{7}$ af vore Banestrækninger ere under Privatdrift og $\frac{4}{7}$ under Statsdrift. Naar det viser sig, at de private Baner formaa at tilfredsstille deres Kunder og at gennemføre deres Drift med en aarlig Forrentning af henimod 4 pCt. af den i dem anbragte Kapital, ser det højst løjerligt ud, at vi skulle anse det for en Nødvendighed, at Statsbanerne drives saaledes, at de skulle give et stort Minus. Vi ere jo nemlig nu blevne enige om, at de give Underskud, og det forekommer mig, at det er et af de nyttigste Resultater af de Debatter, vi have ført baade ved Finanslovens første Behandling og nu, at det er anerkendt f. Eks. ogsaa af den ærede Ordfører, det ærede Medlem for Skanderborg Amts 4de Valgkreds (P. T. Nielsen), at Statsbanernes Udbytte er negativt, og at det altsaa er en Illusion, vi leve paa, naar vi opføre det som positivt paa Finansloven. Jeg fremsætter da ogsaa en blid Beklagelse over, at der i Lovforslagets Motiver tales om Statsbanernes Overskud. Ministeren svarede mig dertil, at det var gjort, fordi man vilde afvente Finanslovkommissionens Forslag, inden man foretog en ny Opstilling af Statsbanernes Budget i Statsregnskaberne. Det forstaar jeg meget godt, men jeg kunde have ønsket, at man havde anerkendt Faktum ved paa lignende Maade som det ærede Medlem for Skanderborg Amts 4de Valgkreds (P. T. Nielsen) i det mindste i Forbigaaende at have fremført, at det var et fiktivt Overskud, man regnede med. Imidlertid har det jo ikke saa meget at sige.

Om Privatbanerne oplyste det ærede Medlem for Skanderborg Amts 5te Valgkreds (Stensballe) blandt andet, at de ere